

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

1. พัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบออนไลน์ (web-based GIS) เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถโต้ตอบกับระบบฐานข้อมูลโดยปราศจากข้อจำกัดในการติดตั้งโปรแกรมซอฟต์แวร์อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการสืบค้นข้อมูลเชิงและสร้างทางเลือกเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนการเดินทาง นอกจากนี้ระบบดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเอื้อประโยชน์ต่อภาคส่วนที่มีภาระหน้าที่หลักในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

2. พัฒนาระบบประเมินศักยภาพทรัพยากรนันทนาการและช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรีในรูปแบบของแบบสอบถามนักท่องเที่ยวผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งระบบดังกล่าวสามารถประมวลผลฐานข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงศักยภาพและสถานภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว

ศักยภาพทรัพยากรนันทนาการ ประเมินจากกลุ่มตัวชี้วัด อันได้แก่ (1) ความโดดเด่นของสังคมพืช (2) โอกาสในการพบเห็นสัตว์ป่า (3) ความโดดเด่นทางกายภาพของฐานทรัพยากร (4) คุณภาพด้านทัศนียภาพของภูมิทัศน์ (5) นัยสำคัญด้านการสื่อความหมาย (6) ความเหมาะสมของทรัพยากรต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการ (7) ความคงทนของสภาพแวดล้อม (8) ความเชื่อมโยงกับแหล่งนันทนาการอื่น (9) ความปลอดภัย และ (10) ภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว

ช่วงชั้นโอกาสด้านนันทนาการ ประเมินได้จากกลุ่มตัวชี้วัด อันได้แก่ (1) การเข้าถึงพื้นที่ (2) ความห่างไกล (3) ความเป็นธรรมชาติ (4) โอกาสในการพบปะผู้คน (5) ร่องรอยผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ (6) สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพการจัดการ และ (7) การจัดการนักท่องเที่ยว

3. การประเมินการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่อความแออัดและผลกระทบสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี พบว่าการรับรู้ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขมีอิทธิพลต่อความต้องการในการกลับมาเยือนแหล่งท่องเที่ยวในอีกในอนาคต นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้แหล่งท่องเที่ยวเกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และรู้สึกว่าคุณภาพประสบการณ์การท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

1. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์แบบออนไลน์สามารถรองรับการประมวลผลในรูปแบบ dynamic database ที่ผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับฐานข้อมูลในเชิงพลวัตซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ระบบดังกล่าวยังสามารถแสดงผลในลักษณะเหตุการณ์จำลอง (scenario) ตามเงื่อนไขที่ผู้ใช้ระบุ ดังนั้นระบบดังกล่าวยังต้องการการพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นต่อไปเพื่อการคาดการณ์สภาพจำลองในอนาคตภายใต้เงื่อนไขต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงและความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติและผลกระทบสิ่งแวดล้อม สภาวะเศรษฐกิจและสังคม โรคภัยระบาดและการควบคุม เป็นต้น ซึ่งจะเพิ่มความสามารถในการสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. การรับรู้ต่อความแออัดและผลกระทบสิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวจัดว่าเป็นการประเมินผลกระทบทางจิตวิทยาที่ใช้ในการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับทางจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อใช้วางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และยกระดับคุณภาพของประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวพึงจะได้รับอย่างไรก็ตาม แนวคิดทางด้านการประเมินความสามารถในการรองรับ (carrying capacity assessment) ยังจำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นความสามารถในการรองรับทางด้านกายภาพและนิเวศวิทยาเพื่อกำหนดขีดความสามารถในการรองรับที่บูรณาการให้ครอบคลุมและเชื่อมโยงในทุกมิติ

3. การพัฒนาการท่องเที่ยวควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วน การพัฒนาโครงสร้างและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงเข้ากับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนฐานความหลากหลายทางชีวภาพก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น นับเป็นรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (sustainable tourism development) นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนมีทางเลือกในการพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรภายในท้องถิ่นเพื่อเป้าหมายอันนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง